

Návrh ANO ohrožuje nezávislost státní správy a otevírá dveře politickým čistkám, kritizují Piráti

5.1.2026 - | Česká pirátská strana

Návrh nového služebního zákona, který předložili a nyní na vládě schválili poslanci hnutí ANO, zásadně oslabuje nezávislost státní správy a ruší klíčové pojistky proti jejímu politickému ovládnutí. Místo toho, aby řešil skutečné problémy státní služby - nízké platy, slabé řízení a nedostatek odborníků - vytváří prostor pro přímý politický tlak na úředníky. To jde přesně proti tomu, co by měl dělat, varují Piráti.

„Státní správa nemá sloužit politikům, ale veřejnosti. Tento návrh boří základní principy profesionální a nestranné státní služby a vrací nás o roky a roky nazpět. Potřebujeme experty, moderní služby, procesy, které budou vycházet vstříc lidem a usnadní jim každodenní úkony. Ne to, aby ministerstva zaplnili ti nejloajálnější z loajálních. Kombinace politického vlivu na jmenování, hodnocení i odvolávání vedoucích úředníků vytváří prostředí, kde se servilita k ministrovi může stát důležitější než odbornost a zákonnost. To je zvláště nebezpečné v kontextu střetu zájmů Andreje Babiše,“ řekl předseda Pirátů Zdeněk Hřib.

Zákon mimo jiné přesouvá státní zaměstnance do režimu zákoníku práce, ruší institucionální brzdy a posiluje pravomoci ministrů při obsazování i hodnocení klíčových úřednických pozic. To výrazně zvyšuje riziko politizace státní správy a ohrožuje její stabilitu i kontinuitu. Podle kritiků je návrh problematický také procesně. Nevznikl v rámci standardního vládního legislativního procesu, neprošel meziresortním připomínkovým řízením a nebyl projednán s odbornou veřejností – přestože jde o jednu z nejzásadnějších změn fungování státní správy za poslední roky.

„S Piráty jsme v letech 2017 až 2021 bojovali za služební zákon, který měl chránit úředníky v období, kdy se mění vládní garnitura. Aby byla zachována kontinuita a aby mohli na ministerstvech dál odvádět dobrou práci experti. Ale když jsme v minulém období nastoupili do vlády, ukázalo se, že se pod hávem zákona velmi často schovávali namísto odborníků “Babišovi lidi”. Přesto, že se ne na každém ministerstvu deagrofertizace povedla, podařilo se nám přivést na úřady schopné lidi. Analytický tým ministra Šalomouna pod Úřadem vlády, Český digitální tým, který řídil komplexní projekty typu GOV.CZ, ale i bojovníky proti korupci jakým byl u mě na MMR Leo Steiner a další. S těmi se nová vládní koalice imunity vypořádává rychle. Služební zákon je jejich poslední ochranou. Další stanice už je jen Babišistán a nasazení lidí typu pana Sklenáře,“ varuje Ivan Bartoš.

Zvláště rizikové je podle odborníků to, že změnu zákona bude možné zneužít k reorganizaci ministerstev a k personálním čistkám. Tyto mechanismy jsou v evropském kontextu typickým znakem politizace státní správy a mohou přitáhnout i zvýšenou pozornost ze strany Evropské komise.

Piráti proto vyzývají k zastavení projednávání návrhu a k otevřené odborné debatě o skutečné modernizaci státní služby – takové, která posílí její profesionalitu, atraktivitu i odolnost vůči politickým tlakům.

Kritiku návrhu sdílí také řada nevládních a protikorupčních organizací, které varují před odstraněním všech systémových pojistek proti politizaci státní správy a oslabením ochrany úředníků.

<https://www.pirati.cz/jak-pirati-pracuji/navrh-ano-ohrozuje-nezavislost-statni-spravy-a-otevira-dvere-politickym-cistkam-kritizuji-pirati>